

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА
СТРАХУВАННЯ**

**МАТЕРІАЛИ
І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ДО ДНЯ
ВІЙСЬКОВОГО ФІНАНСИСТА В УКРАЇНІ
«Актуальні питання фінансового
забезпечення аграрного бізнесу в
умовах дії воєнного стану»**

(29 жовтня 2024 р., м. Суми)

Рекомендовано до друку науково-координаційною радою Сумського національного аграрного університету.

Редакційна рада:

Данько Ю.І., д.е.н., професор
Лищенко М.О., д.е.н., професор
Лукаш С.М., к.е.н., доцент

Редакційна колегія:

Фролов С.М., д.е.н., професор
Борисова В.А., д.е.н., професор
Геєнко М.М., к.е.н., професор

Матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції до дня військового фінансиста в Україні «Актуальні питання фінансового забезпечення аграрного бізнесу в умовах дії воєнного стану» – (29 жовтня 2024 р.). – Суми, 2024. – 130 с.

У збірку увійшли тези доповідей І Всеукраїнської науково-практичної конференції до дня військового фінансиста в Україні «Актуальні питання фінансового забезпечення аграрного бізнесу в умовах дії воєнного стану»

© Сумський національний
аграрний університет, 2024

УДК 336.7:004.9:631

Пугач Юрій

доктор філософії, асистент
кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Сумський національний аграрний університет

ІНТЕГРАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ БЛОКЧЕЙН З ERP-СИСТЕМАМИ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ АГРОБІЗНЕСУ

В умовах економічної трансформації аграрні підприємства України змушені працювати в умовах жорсткої конкуренції, особливо на міжнародних ринках. Новітні технології в рослинництві, тваринництві, енергоощадні системи землеробства освоюються вітчизняним агробізнесом, впроваджуються ІТ-рішення у сфері інформаційних технологій, які зарекомендували себе у багатьох країнах світу [1]. Відбувається поступовий перехід до всеосяжного «цифрового» супроводу технологічних процесів у взаємозв'язку комплексними інформаційними автоматизованими рішеннями обліку і управління. Серед популярних інформаційних систем та технологій, що використовуються в агробізнесі можна виділити АЕРО (виявлення шкідників на основі цифрової зйомки з повітря в ультрафіолетовому діапазоні), CropCare (база різних даних для боротьби зі шкідниками), AgroGuard (система охоронних стовпів), DrT-Tech (систематизація даних з полів), HerdGrow (підбір раціону для ВРХ), Fractal (конструктор управлінських процесів), AgromaxEffect (моделювання майбутнього урожаю) та інші [2]. Агрохолдинги активно впроваджують складні ERP-системи, які можуть обробляти інформацію з мобільних додатків, GPS-модулів, GIS-систем, з інших баз даних і надавати готові результати на основі машинного навчання та штучного інтелекту за різними показниками, що дозволяє оперативно приймати управлінські рішення [3, 4].

Чи є перспективи використання технології блокчейн у сільському господарстві? В Україні ситуація з криптовалютами залишається неврегульованою та перебуває в так званій «сірій» правовій зоні. Бізнес використовує квазіліцензовані схеми для застосування криптовалют. Найближчим часом ситуація має змінитися з приведенням національного законодавства у сфері віртуальних активів у відповідність до міжнародних стандартів.

Інтеграція технології блокчейн, зокрема смарт-контрактів, з ERP-системами в аграрному бізнесі може дати поштовх до оптимізації управління ресурсами, прозорості та безпеки бізнес-процесів. Синхронізація даних та використання інтегрованої ERP-системи може взаємодіяти з блокчейн для запису важливих даних про виробничі та логістичні процеси [5]. Тож, серед основних переваг нами вбачається:

- забезпечення цілісності даних. Дані з ERP-системи (наприклад, інформація про урожай, ресурси, закупівлі та продажі) можна зберігати у блокчейні, що робить їх незмінними та дозволяє відстежувати їх рух;
- автоматизація бізнес-процесів через смарт-контракти. Смарт-контракти можуть автоматично виконувати угоди за умовами, прописаними у ERP-системі, наприклад,

погоджувати оплату постачальникам після доставки товару, відповідно до узгоджених параметрів;

- покращення фінансових операцій. Інтеграція фінансових даних у блокчейн дозволить уникнути подвійного обліку, скоротить час на аудит та підвищить точність даних для податкових і фінансових звітів;

- безпека та прозорість. Інформація в блокчейні є захищеною від змін, що мінімізує можливості шахрайства та підвищить довіру між агропідприємствами, постачальниками, клієнтами та інвесторами.

Загалом, очікується, що в найближчому майбутньому вдасться подолати наявні перешкоди, що стимулюватиме масштабне впровадження інноваційних рішень в аграрному секторі. Адже перспективи та потенціал впровадження інтегрованих ERP-систем з блокчейном очевидний. Завдяки блокчейну можливо забезпечити повну прозорість ланцюга постачання: від збору врожаю до кінцевого споживача. Це підвищить довіру споживачів та сприятиме розширенню ринків збуту. Автоматизація угод через смарт-контракти в ERP-системах дозволить зменшити витрати на перевірку транзакцій, прискорити виконання контрактів та знизити витрати на фінансові операції. Інтеграція інноваційних технологій, таких як блокчейн, зробить агробізнес більш привабливим для інвесторів завдяки прозорості та надійності фінансових операцій. Зрештою, впровадження блокчейну і ERP-систем у аграрному секторі сприятиме переходу на новий рівень цифровізації та оптимізації, що підвищить ефективність агропідприємств у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел

1. Буяк Л. А. Сучасні тенденції та основні теоретичні підходи до цифрової трансформації агробізнесу. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2023. №6(17). С. 50-62. DOI: <http://dx.doi.org/10.30857/2786-5398.2023.6.5>
2. Смарт-технології в агроменеджменті. *АгроКебети* : веб-сайт. URL: <https://blog.agrokebety.com/smart-tehnologii-v-agro-menedgменте-ua> (дата звернення: 11.10.2024).
3. Руденко М. В. Технології цифрової трансформації сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2019. № 23. С. 8-18. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2019.23.8>
4. Руденко М. В. Проблеми та перспективи використання інтернет-технологій у сільськогосподарських підприємствах. *Економіка АПК*. 2019. № 10. С. 79-87. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201910079>
5. Грибинюк О. М., Духницький Б. В., Шеремет О. О. Перспективи використання технології «блокчейн» у сільському господарстві. *Економіка АПК*. 2018. № 3. С. 75 - 81.

ЗМІСТ

Секція 1. Сучасні виклики та можливості банківського кредитування аграрного бізнесу

Басенкова Тетяна. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОГРАМ КРЕДИТУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В ПЕРІОД ВІЙНИ	3
Жирна Сніжана. РОЛЬ БАНКІВ У ФІНАНСУВАННІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ	5
Зякун Олександр. ІННОВАЦІЙНІ БАНКІВСЬКІ ПОСЛУГИ У СФЕРІ КРЕДИТУВАННЯ.....	7
Капінус Дмитро. РОЛЬ БАНКІВ У КРЕДИТНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ	9
Костюченко Станіслав. РОЛЬ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В РОЗВИТКУ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ	12
Маслюк Богдан. МІЖНАРОДНІ ПРАКТИКИ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	14
Орел Дмитро, Різніченко Каріна. ЗЕМЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОШОВИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ АГРАРІЇВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	16
Петренко Анастасія. БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ АГРОСЕКТОРУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	19
Рибіна Лариса. ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СФЕРИ НА ЗАСАДАХ ЗЕЛЕНИХ ФІНАНСІВ.....	21

Секція 2. Страхування аграрних ризиків: нові підходи та механізми захисту суб'єктів аграрного бізнесу в умовах дії воєнного стану

Віленчук Олександр. АГРАРНЕ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ	24
Титаренко Владислав. СУЧАСНІ МЕТОДИ ЗНИЖЕННЯ СТУПЕНЯ ВПЛИВУ РИЗИКІВ НА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	28

Секція 3. Інвестиційні перспективи аграрного сектору України: виклики та стратегії для залучення капіталу та реалізації грантових проєктів

Валюх Вероніка. СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ІНВЕСТУВАННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ.....	30
Клименко Михайло, Борисова Вікторія. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОГО ТВАРИННИЦТВА ТА ПРОБЛЕМАТИКА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	32

Ликова Ангеліна, Бесараб Дар'я, Соколенко Світлана. ІНВЕСТИЦІЇ В БУДІВНИЦТВО В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ.....	34
Маслак Наталія. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	36
Маслак Олександр. СТАН ТА НАПРЯМИ ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	39
Мірошніченко Іван. ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ ПРИКОРДОННОГО РЕГІОНУ	42
Назаренко Діана. ВИКЛИКИ ТА ЇХ ПОДОЛАННЯ У ПРОЦЕСІ ІНВЕСТУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	44
Русенко Олександр. РОЗВИТОК STARTUP-ІНІЦІАТИВ В АГРОПОДОВОЛЬЧІЙ СФЕРІ В ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ.....	46
Шалигіна Ірина. ПЕРЕВАГИ ТА ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТУВАННЯ В АГРАРНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ.....	48

Секція 4. Розширення можливостей суб'єктів аграрного бізнесу через фінансову освіту

Гаркуша Тамара. ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	51
Гесенко Михайло, Фу Яньцзюнь. ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ	54
Гриб Євгеній. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	56
Волкова Анастасія, Дериземля Ольга. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ	58
Карпенко Богдана. ОСНОВНІ ФІНАНСОВІ КАТЕГОРІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК БІЗНЕСУ	60
Мараховський Микита. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ІНКЛЮЗІЇ.....	62
Рудиченко Зульфія. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНОГО ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ОСВІТИ	64
Хижняк Інна. РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ АГРАРНОГО ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ОСВІТИ.....	66

Секція 5. Інноваційні маркетингові стратегії аграрного сектору в умовах невизначеності

Диха Марія, Диха Валерій. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	68
---	-----------

Секція 6. Менеджмент агропідприємств в умовах невизначеності: оптимізація, ризик-менеджмент та бюджетування

Борисенко Руслан. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ МІНЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	71
Васютенко Богдан. ЧИННИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	73
Гайнутдінов Михайло. ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	76
Голець Аліна. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	78
Конєв Руслан. ОПТИМІЗАЦІЯ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	80
Логвінов Станіслав. ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	83
Малик Валерія. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКІВ	86
Могилевська Наталія. ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	88
Оникієнко Руслан. ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	91
Пелих Сергій. СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ДО УМОВ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ	93
Петленко Артур. РИЗИК - МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	95
Скрипченко Ярослав. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	97
Равілов Рамазан. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЗОВНІШНІХ ВИКЛИКІВ	100
Футомська Анна. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	102

Шелест Денис. ФІНАНСОВА РІВНОВАГА ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	104
Щербаков Євгеній. ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	106

Секція 7. Аграрна логістика та експорт в умовах війни: виклики, рішення та державна фінансова підтримка

Биченко Поліна. ВПЛИВ ВІЙНИ НА АГРАРНУ ЛОГІСТИКУ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	108
Ворожбит Кирило. ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ЛАНЦЮГІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ТОРГІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	110
Мірошніченко Едуард. РОЛЬ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНИХ КОМПАНІЙ.....	112
Шубенко Віталій. ЗБЕРЕЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АГРОБІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ	115

Секція 8. Цифрові технології та обліково-інформаційні системи в аграрному бізнесі: ефективне управління фінансовими ресурсами в умовах дії воєнного стану

Журбенко Наталія. ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ТА ЇХ ВИРІШЕННЯ	117
Івасенко Максим. ІНТЕГРАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗПОДІЛЕНОГО РЕЄСТРУ (DISTRIBUTED LEDGER) ЯК ЕФЕКТИВНОГО ІНСТРУМЕНТУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ.....	119
Манько Ірина. ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ТА КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	122
Пугач Юрій. ІНТЕГРАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН З ERP-СИСТЕМАМИ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ АГРОБІЗНЕСУ	125